

 dereta

Библиотека
САВРЕМЕНА СРПСКА КЊИЖЕВНОСТ

Уредник
Зоран Богнар

Copyright © овог издања *Дереша*, 2023

Ђорђе Ђирјанић

ДЕМОНИ
ОПИЈЕНЕ
ДУШЕ

Београд
2023
ДЕРЕТА

Баланс... Све је баланс. И свуда је око нас. Све је у њему. Он је у нама. Ватра и вода, ноћ и дан, светлост и тама. Ми сами, наш ум и разум, образовање и незнање, док нам једна нога кораком излази у светлост, друга остаје позади у сенци, ружни смо колико смо и лепи, младост и старост су у балансу, рођење и смрт, истина и лаж. Добро и зло су у балансу. Једно без другог не постоје, нити бисмо за добро знали да није зла. Љубав је у балансу са мржњом, сан у односу на стање јаве, те ако спавамо мање од потребног, будимо се уморни, а опет, ако превише спавамо, спава нам се још више и више, метаболизам се успорава, гојење наступа, и тако даље. По балансу, треба нам сна тачно онолико колико је у балансу. Земља, планете, сунце, космос, све је у балансу. Сваки искорак ван утиче на садашњост, па и на будућност, сваки може бити кобан за антагонисту и протагонисту, јер уистину се не зна ко је због кога и чије мантре ту. Ко ће од нас коме одиграти животну улогу, а да се при том никада раније нисмо ни срели,

а да се можда никада нећемо ни срести. Само је једно сигурно... Никада и ништа није случајно. Ништа није за схватање „тек тако“ ...

Сигуран сам да је свако од нас ту баш са разлогом. Са мисијом, као некаква ланчана реакција на тренутак стварања света, као вали што плове и уништавају бонацу онда када камен падне у воду. Све има свој узрок и последицу. Закон сејања и жетве. Павле каже: „Не варајте се, Бог се не да исмевати. Јер што човек сеје, оно ће и жњети. Ко сеје у своју плот, у плоти ће и жњети, а ко сеје у Духа, у Духа ће и жњети вечни живот.“ У Духа... Сада, одавде, док ходницима болнице пустим и стрвинарним, по чијим ободима леже и мру људи, непознати, пријатељи, странци Србину у далекој туђини, сународници у патњи, лупају кломпе и шкрипе ђонови чизама, не знам шта ћу ја жњети...

Но, није ни важно више. А некада је било. Ништа се за зиму не треба спремати, ничим се више не треба бавити... Крај је ту, иза врата болнице или неколико хиљада корака даље... почиње одбројавање истих, мада нисам сигуран која је тачна бројка преосталих. Ни то није важно, нити је од неког вишег, круцијалног значаја. Све што треба да знам сазнао сам и то је, за сада, за овај живот, више него довољно. Има ли или нема загробног живота? Која је поента бавити се тиме када ћу истину спознати ускоро? Зашто губити преостало време на то, када се можда може паметније искористити...? Старости, тежак си терет постала...

Мислим да је време... Појам „време“ мучи ме деценијама. Шта је то време? За шта је време? Време ми је обележило живот, младост, поступке, нанело ми је зла више него добра, што би значило да мој живот није сасвим у балансу, али можда ја на ту ствар гледам врло субјективно, па самим тим и деформишем истину. Нисам сигуран... Али јесам за то да је време... Време да се након деценија одсуства вратим тамо где је све и започело. Да се вратим на извориште боли и суочим се са собом и са демонима прошлости. Сада, пре него што...

„Last minute flight“, карта у једном правцу. Три деценије касније, вратићу се у Србију. Ону за коју кажу да се лишила комуниста, да тамо сада владају демократе. Нећу више бити политичка мета. Можда је требало и раније да крочим на тло матице. Ваљда нисам веровао да комунизам може у тако кратком року да ишчезне. Но, то сада и није важно. Важно је да је време у којем ја више немам времена, а морам се суочити, осмотрити, схватити, разлучити, упознати се са собом самим, овим што се разликује од оног што је пошао, а није знао ни где иде, све у немоћи владања мислима. Морам се пронаћи пре завршетка. Ипак, требало би поднети извештај оном бићу које у руци носи оловку и папир, подвлачи црту и сабира цех. Испоставља рачун... Ја, који сам давно отишао, боље рећи побегао, враћам се у неку сасвим другу земљу из које сам, као што већ рекох, побегао главом без обзира, а нисам ни бежати желео, већ сам хтео остати, али сам просто изгуран ван.

Драги је пријатељ веровао у мене и решио ме спасити, док нисам у спасење ни веровао, већ само у мрачни и ледени тунел пун влаге и мемле. Повратак из туђине на своје има велики авантуристички потенцијал.

Историчари и теоретичари књижевности, као и драматурзи кажу да у романима, у поезији, често има сувишних детаља. Али – како мирис нечега или звук споља може бити сувишан? Мени је сасвим сигурно недостајао сваки мирис моје земље, сваки камен или кишни облак. Све, па чак и онај хор који се дерња по читав дан и нервира ме, мирис комшиничине запршке за пасуљ која се вентилацијом проспе по целој згради. Како могу коментарисати Маркесовог полукуваног папагаја који лети по соби и завршава на дрвету када је баш он покретач догађаја важног за спознаје истине о смрти доктора Урбина, а и будућност Флорентина и Фермине? Нека их, нека причају шта хоће. Кога брига... Мене није, барем не сада. Само хоћу да се осврнем... Да се сретнем и погледам свима у очи. Пре него што се склопе.

Занимало ме је раније. Занимала ме је критика мојих редова написаних са вером у нешто што никада није дошло. Тако сам желео незаборав, а схватио сам да незаборав добијају не они што су га заслужили, већ они што су се продали. Што су чисте образе запрљали бојама других, што руке нису опрали онда када се судило бољима од њих. Систем... Како се, уопште, индивидуа може борити против њега? Супротставити се може...

Супротставити и изгубити. Али, чак и тада, душа остаје достојанствена, што је часном човеку довољно. Душа... Стално је помињемо, а не знамо да ли заиста постоји, да ли је инструмент опсене или је постојана. Свеједно, помињаћемо је и даље, сигуран сам...

Сањарио сам тамномрким очима, снивао велике снове о остављању свог легата онима који га заслужују, а заправо сам касно схватио истину да сам нешто оставио ничему. Дугим, лоповским прстима сам писао редове туђих, измишљених судбина како бих неке нешто доказао, како бих нечију свест дотакао, како бих нешто променио, пренео поруку и лично схватање, а од свега, успео сам само да склопим исписане стране и да их пошаљем међу стотине ништавних књига на полицама, далеко од оних мање добрих у излозима. Добро је, неко није ни то учинио. Разликујем се, ипак, од оних који су своје крстове и букагије понели без поговора. Ја сам, ипак, подигао неки глас, па макар био и шапат...

Истина о различитостима, метатекст мог живота. Рођен у радничкој породици у којој нисам ни виђао родитеље „оперисане“ од уметности, са животним потребама сведеним на примарне, животињске, на прехрањивање вођено нагоном за преживљавањем, осуђен на незнање ближњих о мојим интересовањима, о потреби да све што видим и запишем. Осуђен на осуде и ниподаштавање кроз увреде да сам нерадник, а заправо сам само неразумљив њима, маси... Појма немам зашто је то тако, једноставно, наместило се.

Писао сам, јесам. Бележио слике тмурног времена и несрећних лица, улазећи повремено у психоаналитику, а не знам о њој ништа. Једноставно сам се водио логиком и помним читањем чињеница. Чинило ми се, тада као младом, да мора да су људи, баш као и држава, дирнути проблемима, породичним неслагањима или немаштином, те ми је по логичном току свести, гледајући уназад, то довољан разлог због којег би били видно несрећни. Тада, бунтовно гледајући у идеале, не схватајући да се то бунтовништво баш и очекује од мене јер је инструктирано од стране озбиљних психолога, креатора пласмана целокупног садржаја пласираног у јавност, нисам схватао да су људска бића несрећна сама по себи. Не, јер је из мене кључала покретачка, стваралачка снага, и ова туђа смрт у телу ми је била непојмива. Наглашавам – „тада“. Истина, живео сам и у заблуди да се нешто може променити набоље, ни не схватајући да има оних којима смушено стање свести бораца за голи живот одговара и скреће им са ума јасну слику о богаћењу и малверзацијама. Мислио сам да је идеологија једнакости тачна и нисам примећивао тако очигледне аномалије у систему. Ваљда су очи биле превише сањарске.

Мислио сам да је свет створен за мене. Да сам ја стена коју не може срушити ни подрхтавање, ни вал, нити чекић сјајни, сва та тешка рушилачка механизација. Једна опаска – када смо код радника и механизације који су деловали по команди: чудим се да су команданти

икада мислили да рушењем могу начинити „добро“, или да се крођењем природе „добро“ може обезбедити, а заправо се добија један полисиндетон (и почеше поплаве, и пукоше бране, и дрмнуше земљотреси, и падоше киселе кише и...). Али да се вратимо мени који схвата своју маленкост већом од саме нарцисоидности, уздигнуту текстовима песама и прича пред којим су прве севнуле задивљене очи професорке српско-хрватског. Била је увек у дугим хаљинама раскошних боја, са пунђом на глави, а моје тумачење књижевности никако није успевала да „свари“ зато што сам рекао да она има према лектири усађено мишљење својих професора, док се моје не мири са наметањем. Оно је чисто, изворно, онако како сам ја дело доживео, а не како ми је неко рекао. Наравно, у чудесном систему команде где над чиновником стоји чиновник, морао сам да летим напоље кад се год радила лектира, а знала је да сам је прочитао. Једна лепота слободе говора у којој се осликава карикатура са јасном поруком да је боље да не коментарише са мном који има шта да каже, него да она води монолог пред одељењем које ћути; а све то да се случајно не би догодило да слобода мишљења побуди бунтовништво у другима или, најцрње од свега, да моје мишљење унизи њено. Боље је овако за све.

Чини ми се да је у мом младалачком стваралаштву био један значајан прекид. Дуг три пуне године. Интенција мушке младости каже да је цео свет и све његове

тајне скривен у дубини чудесности женског међуножја. Веома предано сам га тражио, и свет и мисао, трагајући на различитим местима, задирући у дубину, у срж материје што сам дубље могао; и онда сам напрасно схватио да није то право место трагања, да је свака унутрашњост мање-више слична другој и да се нешто више крије у спољашњој и карактерној лепоти. Опет сам почео да пишем...

Хрестоматски се трудећи да одговорим на теме и питања једном антолошком стиховном књижевношћу, схватио сам да ништа није онако како изгледа. Ништа... Ни ја сам. Али нисам стао пред огледало анализирајући оног другог себе, сву своју ружноћу у лепоти бића, већ сам пронашао себи пријемчиво решење сагледавања, изграђено на теорији баланса.

Сећам се да је била ноћ. И да је била хладна... Некав дуг и помало отрцан капут сам носио. Таман вунени шал обмотан око врата и кожне очеве рукавице. Свеједно, било је хладно. Гледао сам у месец. Био је пун и жут, чинио се као загашено сунце. Лични фаблио двадесетогодишњака, студента светске књижевности који је, због своје одлуке да упише факултет и због незаинтересованости за „магичне“ тајне радничке класе, наишао на озбиљне осуде. Зашто фаблио? Зато што је шаљивост у „ниском“ стилу произашла из чињенице да су неке спознаје дошле из месеца који је ту од првог мог дана живота, а ја га све време нисам доживео на овај начин, као учитеља, као ментора. Те ноћи заиста

јесте био. Излазећи из сенке дрвета, осматрајући пут пред собом, схватио сам да пратим себе кроз сенку, кроз оно моје мрачно ја, све захваљујући њему, његовој светлости. И како сам се кретао, та се сенка мењала, постајала већа или мања, претицала ме је, издуживала се, постајала здепастија... А онда сам схватио да је све у перспективи гледања на ствари и бића...

Перспектива гледања... Научници кажу да је јединица за дужину метар. Али метар је јединица за дужину једино када стојимо тачно испред њега. Када се само мало изместимо у страну, тај се метар скраћује. Па, да ли је, онда, то јединица за дужину? Зар јединица за нешто не би требало да буде непроменљива? Као, на пример, јединица за људску глупост која, истински, још није дефинисана, али се налази бар у половини људског рода, код оних који се на очигледну глупост не могу не запитати: „Да ли је ово могуће?“ Или, на пример, јединица за количину светлосног тока... Лумен... Метар, на којем се заснива мерење брзине, архитектура, математика једним делом, ко зна шта све, променљив је у зависности од перспективе. И баш ту се одиграва оно најбитније. Схватам да је сада упитно да ли су наше теорије тачне и да ли неке мерне јединице треба укинути, па да се, на пример, дужина мери временом које је увек конзистентно, рецимо временом преласка деонице од једног метра? Или шта год друго или на неки бољи начин, са мање постављених сумњичавих питања. Кажем!!! То није битно, разрешења нису битна,

треба их препустити научницима које нису затворили у луднице како би се, проналаском нових теорија, спасили мењања постојећег света и урушавања вредносног система, где старо пада у воду а ново се уздиже. Битна су питања!!!! Књижевност није наука која треба да се бави одговорима. Не! Она је уметност која треба да поставља питања. Хвала ти, месече. И дан-данас сам ти и бићу до гроба захвалан.

Месец промени мој начин размишљања... А онда сам сањао сиву масу. Чудну сасвим, наборану, састављену од глијалних ћелија и неурона, где се кроз синапсе преноси прегршт информација електрохемијским импулсима, и сада се то озбиљно убрзало. Мозак је знао да сам у њему, да га одлично видим. Све те стотине конекција у њему, где се информације о жеђи, глади, о незадовољству, о опасности, о свему, размењују у само неколико секунди. И гледајући ову комплексност универзума склопљену у једно савршенство које сви имамо у својим главама, а потпуно га занемарујемо и схватамо га као нешто нормално, а само то није, спознајем да се учвршћењем неурона и стварањем нових веза може побољшати когнитивни капацитет. Просто речено, тренинг! Колико износи збир ако је први сабирак сан о когнитивном капацитету а други сабирак месечева спознаја? Резултат је одлука...

Дакле, да резимирамо, због свега што јесте и није, због пропуштеног и спознатог, ја одлучујем да дам свој максимум на пољу писања у неком новом светлу, тј.

постављајући питања док ме за одговоре и није претерано брига. Нисам раније напоменуо, али мислим да је то прилично и утицало на развој мог карактера или шта год да је то већ, ја сам осмо дете у сиромашној радничкој породици. То даје директну импликацију да сам ја друштвено-материјални галиматијас кога су облачили у одећу која је остала неподерана од браће и сестара, да сам васпитаван и ћушкан не само од стране родитеља, већ и од стране једанаесторо људи (укључујући бабу и деду) што је, признајем, утицало на моју сналажљивост, испреност и одмереност. Такође и на ширину јер сам се образовао не само у школи него и у кући, од стране једанаесторо просечних радника и њихових животних искустава, а закључци су били јасни. Нећу сатанистички комунизам!!! Хоћу више од живота него што се овде нуди!!! Те тако и дочеках дан када сам из мале, ушушкане, индустријске средине на Косову, где је „све по Пе-еС-у“, отишао у Београд, који је за мене, у том тренутку, био Њујорк! Са чуђењем гледајући светла града, у ери где се преплићу књижевна чуда Пекића и Андрића, једно (још увек) дете лута дугим улицама и пита се шта ће све ова светлост осветлити. Истина, осветлила је много шта. И дроге којих сам се плашио, и музику у коју сам се клео, која је говорила о доласку нечег новог, неког новог времена, неког новог система, а заправо је иста пласирана од стране оних који су још тада били сигурни да промена неће скоро, а и да ништа добро ни неће да донесе. Још Тито није умро, а

обредне песме су певале своје. Ја мислио да су бунтовне. У ствари, певао сам и веровао у комунизам, а нисам био ни свестан своје глупости. Ипак, све то знање и незнање вежба спојеве у глави...

Све што сам до тада доживео могло је стати у један добро испеван рондо у десетерцу, где се говори о животарењу и чврстом, челичном васпитању, о стакленом звону, где се на крају ронда понављају речи првог стиха, оног где се каже да су ми бранили да одем. Сазнао сам и зашто. Мале средине су биле заштићене од свих декаденција запаћених у Београду. Тамо се јасно знало шта ко и када ради, нарочито зашто, и изласка из калупа није смело бити за добробит друштвене заједнице. Београд, Содома и Гомора... Мени лично се овакво стање допадало, отварало је неке нове видике, постављале су се нове тезе, развијале сасвим другачије мисли, напредније и модерне, а никада нисам одговорио на питање да ли је то било добро...

Већ на факултету сам јасно препознавао своје различитости у односу на „мештане“, како сам их звао, тј. како их и данас ословљавам. Ипак сам ја дођош... били су слободнији. Први пут сам се сусрео са анархистичним панк идејама, први пут са другачијим верзијама слободе, где сам морао да поставим питање на које нико није знао да подари реалан одговор: „Шта подражава појам слобода?“. Они су мислили да се појам своди на слободу блебетања, опијања и легализовања наркотика, а ја сам мислио на слободу душе и разума,

слободу кретања, слободу писања без осуде. Исто тако, знао сам да се не може тек тако изаћи из коже и винути у облаке. Слобода је, другови или господо, који год да сте, измишљена манипулаторска реч. То срање не постоји. Сви смо робови – ако не других, онда себе самих, својих тела, својих потреба... Себе!!! Изгледа да спојеви раде...

Било је ту, на факултету, некаквих прескока у књижевним правцима, у књижевним великанима, неке селекције, нешто... Тако да се нису могле наћи књиге нити бар сегменти стваралачког опуса режиму неодговарајућих великана, чије су се идеје косиле са идеологијом челних глава... Као да је гвоздена завеса селективно пропуштала, те нисам могао да се запитам да ли је све ово испирање мозга и да ли ћу се претворити у моју професорку српско-хрватског. Следи иктус у силабичко-тонској версификацији. На крају стиха долази асонанца: „Идем у кафану!”

Чудан је тај свод... Смрди, а опет мирише на још и још, на изнова и изнова. Нема унутра ништа посебно за видети осим старих столова и пијаних боема који последње из џепова троше на тамбурашке жице, по нека дама са великим шеширом, и прегршт лакших залагаја, има и оних што накупљену тугу лече у дугим и бесаним ноћима. Има неке магије у свему томе, неке дроге која привлачи да се дође и сутра вече. Углавном сам усамљен седео и осматрао све њих, цедио једно пиће, за толико је новца било, не за више. Нико на мене

није обраћао пажњу, нисам ни ја ни на кога. Бавио сам се собом, ту, на изворишту појма „душа“, а опет сучељавајући се са чињеницом да, када се човек бави провоцирањем или лечењем „душе“, она реагује на чудан начин, те се често јављају примарне потребе за интимизирањем, али и уметничке у којима долази до раскалшног певања песама отпеваних већ стотинама пута. Кажу: „Гађају у душу.“ Стога дођох до закључка да се и овде ствара баланс!!! Баланс између примарног – животињског и уметничког, где се јавља један величанствени природни спој. Тада настају и питања која сам већ уздигао у свом тумачењу књижевности. Једно посебно... „Може ли бити да је ‘душа’, за коју сам се управо уверио да постоји, саставни део природе и свих циклуса у њој, а не неки узвишени ентитет?“ Заголицало ме је. То би, онда, значило да, ако је Бог створитељ свега, онда Он није онај господин са брадом, већ је нешто друго. У ствари, зашто не би могао бити све? Све око нас, ми сами, наше мане и врлине, љубав, један велики „универзум“. Да, поставило ми је ово пуно питања чије сам одговоре у наредном периоду потражио баш у кафани. Често се догађа да нам је одговор на изворишту питања и да не треба превише лутати за њим, али када мало боље анализирам своје понашање, трагање за одгонетањем, трагање је било само разлог поновног одласка у кафану...

У ствари, кафана је један велики зборник који није написан, већ се научен напамет у облику песме

преноси са колена на колено, што је заиста од велике националне важности. Читав идентитет једног народа се огледа ту где се, кроз боју и укус вина, сваке вечери преносе речи од уста до уха или, боље рећи, од душе до душе... Често се допуњује неким новим текстовима и мелодијама, онда када из мора истог исплива нешто другачије. Анализа кафане, са можда погрешним приступом или перспективом гледања у коју заиста верујем, јер је можда све на далеко простијем нивоу, а сасвим је случајно испало уметнички, па чак и академски с обзиром на важност постојања и дешавања. Зашто и не би било? Ту су се састајали глумци, песници, књижевници, лекари старог кова и озбиљни интелектуалци, грлећи се, заједно су певали Босанци муслиманске вероисповести, Хрвати, Словенци, Македонци и Срби, потпуно различити, састављени насилно, а опет у братско јединственом загрљају и сви су тражили исто. Лек или провоцирање душе. Као да су проверавали да ли је она још увек ту, да ли су живи или модернизација узима данак. Ја сам знао да сам жив. Младост је осећала чињенично стање.

То сам и доказао дрско и безобразно када сам на испиту анализирао и бранио поему коју сам написао. На крају испита професор ме је питао ко је написао дело за које није чуо, а потписано је псеудонимом. Када се наглас питао како овакву генијалност није прочитао, самоуверено и нарцисоидно сам рекао: „Ја”. Сећам се његовог лика, израза лица нагло зацрвенелог,

са исколаченим очима и зајапуреном главом, како гледа у мене, чудесну појаву пред њим која зрачи једним до тада неспаженим безобразлуком, али и самосвешћу и самоувереношћу да неслућених граница. Црвенило се стаде повлачити и очи се стадоше враћати у очну дупљу. Рекао је: „Колега, желим сутра да Вас видим у свом кабинету.“ Звучало је као да ћу на гиљотину, а нисам тада ни знао да сам добио десетку. То се расветлило касније.

Са страхом, самом себи непризнатим, али ипак постојећим, од човека који ми је реално могао уништити живот због храбрости у којој су се чак могле пронаћи лудост и подругљивост, решио сам да одем до самог краја, преко границе дозвољеног и пристojног, те да од себе начиним кловна како бих свој пређашњи чин схватио као потез просеравања или бих, пак, у другој крајности можда пронашао неку уметничку вредност у том просеравању. Заправо, уређење фризура у панк екстраваганцију и одевање у исцепане фармерке, обување у чизме усред топлог пролећа и ношење мајице, спрејем исписане, није било моје изворно одевање. Ипак сам одрастао у комунизму без примеса других идеја или културе. Требало је читаву ствар дићи на ниво интермеца приликом појаве пред њим. Све је то требало да изгледа као наставак комичне ситуације (која је, изгледа, само мени била комична), као друга епизода сатиричне серије о перу натопљеном веома бледим мастилом. Свеједно, није баш тако изгледао

наш сусрет. Профа, дебели, строги човек са изразито густим брковима налик четки и мрким погледом фашисте (касније сам сазнао да су усташе имале страшнији поглед према Србину од фашиста, па сам профин опис променио једном речју), без интермеца се осмехнуо мојој циркуској представи и показао ми руком на столицу.

– Седите, Ћустићу...

– Хвала, професоре Милутиновићу... – одговорио сам и управо схватио да сам потопио улогу панкера овом реченицом, те да сам постао недоследан карактер. Лош и патетичан.

– У свој генијалности, догађа се ово, драги колега...

– Шта, професоре?

– Фарса! Чему представа? Чему неко лажно доказивање? Зашто ово? – показао је на мој заиста ужасан и вештачки стил.

Погнуо сам главу. Интермецо урушен... Видео је да ме је постидео. Прочитао је поглед усмерен у глупаве чизме које на мојим кошчатим стопалима изгледају као клоновска обућа. Мислим, јесам ја био и висок и мршав, боље рећи витак, али сам у овој одећи личио на офингер. Све, само не на особу. Ћутање је непријатно, речи нема ни са једне стране, а толико сам желео чути, тек по нешто рећи. И опет касније, много година касније, схватио сам да оваква ћутња има значај већи од хиљаду просто проширених реченица, те и да је ова

тишина значила моје извињење, као и профино прихватање истог. Ђутање уме бити вредније од злата.

– Даворе! – Није ту више било ни презимена ни колегијалности. Профа је моје име изговорио са прихватањем.

– Након Вашег... – преварио сам се, ипак је рекао „Вашег“ – ... наступа на испиту, варања мене као професора светске књижевности, а опет величања себе и самосврставања међу великане... – Ух, какве су то речи биле и какав је био тон њихов... предосетио сам књижевну смрт. – ... Дошао сам до закључка да сте претенциозни... – зађутао је на трен и погледао у своје шаке спојене испреплетаним дебелим прстима. – Али, морам признати, након заиста дугог размишљања, са пуним правом.

Речи су се косиле са очекиваним, те сам их испрва схватио као увреду, или као крстачу на два квадрата мокре иловаче, али већ у следећем тренутку, након аналитичког поступка не дужег од пет секунди (опет је јединица за меру време, али „случајно“), израз лица ми се претворио из осуђеничког у шокирано. Чак сам успео да му видим и задивљеност у крупним зеленим очима, као и једва приметан смешак испод густе четке.

– Молим те, прочитај ми још једном ту поему...

Извадио сам нотес са кожном повезом од којег се никада нисам одвајао и почео да читам разумљиво, песнички, гледајући га повремено како се топи у нирвани критичке поезије...

Ђорђе Ћирјанић
ДЕМОНИ
ОПИЈЕНЕ ДУШЕ

За издавача
Дијана Дерета

Лекџура и корекџура
Исидора Ињац

Ликовно-графичка ојрема
Марина Славковић

Прво ДЕРЕТИНО издање

ISBN 978-86-6457-485-3

Тираж
1000 примерака

Београд, 2023.

Издавач / Штампан / Пласман: **ДЕРЕТА доо**, Владимира Роловића 94а,
11030 Београд, тел./факс: 011.23.99.077; 23.99.078, **www.dereta.rs**

КЊИЖАРА ДЕРЕТА, Кнез Михаилова 46, Београд, тел.: 011.26.27.934, 30.33.503

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

821.163.41-31

ЋИРЈАНИЋ, Ћорђе, 1982–

Демони опијене душе / Ћорђе Ћирјанић. – 1. Деретино изд.
– Београд : Дерета, 2023 (Београд : Дерета). – 139 стр. ; 21 см. –
(Библиотека Савремена српска књижевност / [Дерета])

Тираж 1.000.

ISBN 978-86-6457-485-3

COBISS.SR-ID 116259337